

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ**

Економічний факультет

**МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОГО СПРЯМУВАННЯ ЗІ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»**

Біла Церква, 2010

УДК 657.1/.6(07)

Рецензенти:

Губенко В.І., д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності Білоцерківського національного аграрного університету.

Юхименко П.І., д.е.н., професор кафедри фінансів, ректор Білоцерківського інституту економіки та управління ВМУРоЛ «Україна».

Укладачі:

Даниленко А.С., д.е.н., професор,

Житник Т.П., к.е.н., асистент.

Магістерська програма виробничого спрямування зі спеціальності «Економіка підприємства» // А.С. Даниленко, Т.П. Житник / Науково-методичний посібник. – Біла Церква: БНАУ, 2010. – 42 с.

Наведено концепцію формування змісту магістерської програми виробничого спрямування, структуру програми, яка містить нормативну частину згідно Галузевого стандарту вищої освіти МОНУ та вибірково (вибір ВУЗу, вибір студента) частину, анотований перелік дисциплін, правила вступу на ОКР "Магістр" на магістерську програму виробничого спрямування, запропоновано орієнтовний перелік тем магістерських робіт та можливі кваліфікації згідно ДК України. Для науковців, викладачів і студентів аграрних вищих навчальних закладів з підготовки фахівців напряму 0501 "Економіка і підприємництво".

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ	5
2. КОНЦЕПЦІЯ ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ ПРОГРАМИ ВИРОБНИЧОГО СПРЯМУВАННЯ	13
3. ПРАВИЛА ВСТУПУ НА ОКР “МАГІСТР” НАПРЯМУ 0501 “ЕКОНОМІКА І ПІДПРИЄМНИЦТВО” ЗА ВИРОБНИЧИМ СПРЯМУВАННЯМ	14
4. ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ОКР “МАГІСТР” ЗА ВИРОБНИЧИМ СПРЯМУВАННЯМ	16
5. АНОТАЦІЇ ДИСЦИПЛІН МАГІСТЕРСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ ТА РОБОЧОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ	16
5.1. Анотації дисциплін варіативної частини ОПП за навчальними програмами	21
6. ПІДГОТОВКА ТА ЗАХИСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	24
7. ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ ЗА ВИРОБНИЧИМ СПРЯМУВАННЯМ	30
8. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА МАГІСТРІВ	31
8.1. Місця практичного стажування і навчання	34
9. КВАЛІФІКАЦІЇ ВІДПОВІДНО ДО ДК ПРОФЕСІЙ	36
ДОДАТОК А	37
ДОДАТОК Б	42

ВСТУП

Стабільне функціонування вітчизняної економіки, ефективний розвиток соціальної сфери та підвищення добробуту громадян не можливо без наявності потужної наукової та освітньої бази будь-якої країни, що формується, насамперед, завдяки висококваліфікованим кадрам. Проте не стабільна соціально-економічна політика в Україні щодо даного напрямку, відсутність раціональних підходів до розподілу ресурсів для освітніх і наукових установ – дестабілізують розвиток окремих галузей та держави в цілому. Тому актуальним питанням на сучасному етапі розвитку України є узгодження концептуальних засад, науково-педагогічних підходів, організаційних та інших основ економічної освіти.

Відповідно до умов Болонського процесу, міжнародних і українських освітніх стандартів базуючись на Законі України “Про вищу освіту”, положеннях “Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах” (наказ МОН України № 161 від 02.06.1993 р.), “Про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту)” (постанова Кабінету Міністрів України № 65 від 20.01.1998 р.), наказу МОН України “Про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу” (№ 774 від 30.12.2004 р.) для адаптації національних магістерських програм підготовки до європейських вимог розроблено Положення про підготовку магістрів спеціальності “Економіка підприємства”, метою якого є організація навчально-виховного процесу з урахуванням сучасних можливостей інформаційних технологій навчання Білоцерківського НАУ, українських та зарубіжних університетів, який орієнтований на формування знань, вмінь, навичок магістрів-економістів, які дають можливість професійної мобільності та адаптації до вимог ринкової економіки.

Метою підготовки магістрів зі спеціальності «Економіка підприємства» є організація навчально-виховного процесу з урахуванням сучасних можливостей інформаційних технологій навчання БНАУ,

українських та зарубіжних університетів, який орієнтований на формування знань, навичок магістрів з економіки підприємства, які дають можливість професійної мобільності та адаптації до вимог ринкової економіки, постійного оновлення науково-практичних економічних знань щодо всіх соціально-економічних процесів, які відбуваються в суспільстві.

1. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Освітня концепція економічного факультету полягає в підготовці нового покоління фахівців з економіки підприємства, на базі сучасних стандартів освіти, адаптованих до кращих світових освітніх програм. На факультеті діє дев'ять кафедр, в тому числі три, які забезпечують підготовку фахівців за напрямом 0501 “Економіка і підприємництво” та беруть участь у підготовці фахівців інших спеціальностей. Силами кафедр факультету забезпечується викладання 100% нормативних і вибіркових дисциплін навчального плану спеціальності 8.050107 “Економіка підприємства” ОКР “Магістр”. Викладання лекційних курсів навчальних дисциплін за спеціальністю забезпечують 14 науково-педагогічних працівників, з науковими ступенями та вченими званнями, що становить 100% від наявної кількості викладачів. Серед них два доктори наук. Вся кадрова політика на факультеті має плановий, прогнозований характер. Професорсько-викладацький склад, в основному, формується із числа здібної молоді власного виховання. На п'яти кафедрах з дев'яти діє аспірантура та докторантура для здійснення підготовки кандидатів та докторів наук.

З метою більш ефективної реалізації статутних завдань університету, оптимізації роботи щодо підготовки фахівців, проведення науково-дослідної, інформаційно-консультаційної діяльності, розробки і впровадження інноваційних технологій для потреб агропромислового комплексу України та забезпечення поточної господарської діяльності підрозділу університету на

базі споріднених кафедр економічного факультету у вересні 2009 р. було створено навчально-науковий інститут економіки та бізнесу (наказ ректора БНАУ №223/О від 3 вересня 2009 р.).

Магістерські програми БНАУ з напрямку 0501 «Економіка і підприємництво» забезпечують підготовку фахівців до таких видів діяльності: виробничо-інноваційної, професійної на підприємствах і організаціях різних форм власності; дослідницько-наукової в науково-дослідних установах (у т.ч. в аспірантурі); педагогічної – на посадах викладачів спеціальних дисциплін вищих навчальних закладів; управлінської – у сфері управління економікою; експертно-контрольної – інспекційної у перевіряючих та інших державних структурах тощо. Також підготовка магістрів на факультеті здійснюється за спеціальністю 8.050107 – "Економіка підприємства" на базі ОКР "Бакалавр" за денною та заочною формою навчання.

Виробниче – здійснюється за замовленням роботодавців. При практичній підготовці фахівців виробничого спрямування є можливість набуття професійних навиків, ознайомлення з сучасними соціально-економічними умовами розвитку, передусім, аграрного сектора економіки. Підготовка здійснюється відповідно до положень та нормативних документів розроблених випусковими кафедрами, узгоджених з навчальною та науковою частинами БНАУ України, затверджених Вченою Радою БНАУ і ректором.

Основне завдання діяльності факультету – поширення загальноосвітніх економічних знань серед студентів усіх спеціальностей університету, підготовка фахівців-економістів для ефективної діяльності в ринкових умовах господарювання, проведення науково-дослідної роботи з урахуванням досвіду провідних іноземних університетів дослідницького спрямування, розробка спільних освітньо-наукових проектів підготовки кадрів при дотриманні вимог освітньої інтеграції: обмін досвідом між студентами та викладачами, науково-методичним забезпеченням навчально-виховного процесу з використанням сучасних інформаційних технологій;

підвищення кваліфікації та педагогічної майстерності й участі в конференціях, семінарах та академічних зібраннях присвячених вдосконаленню якості економічної освіти, виконання інноваційної, освітньої та науково-методичної роботи шляхом: розроблення і впровадження, з дотриманням принципів захисту інтелектуальної власності, сучасних фінансових технологій, систем управління якістю економічних розрахунків у сфері менеджменту, обліку, фінансів, підприємництва; розроблення і впровадження новітніх економічних систем у виробничих секторах народного господарства; інформаційно-консультаційне задоволення потреб сільськогосподарських товаровиробників, фінансових підприємств, установ, організацій в процесі впровадження сучасних механізмів, систем економічного управління у сфері розвитку соціально-економічних відносин і формування державної політики в аграрному секторі економіки.

Магістри-економісти залучаються до активної участі в наукових роботах і проектах факультету, які пов'язані з дослідженням найактуальніших проблем економіки. Основними напрямками науково-практичної діяльності випускових кафедр є:

Кафедра економіки підприємства:

- Формування та функціонування ринку праці сільського господарства;
- Проблеми функціонування малого та середнього бізнесу в сільському господарстві;
- Страхування сільськогосподарських ризиків в діяльності аграрних підприємств;
- Управління результативністю та продуктивністю праці в сільськогосподарських підприємствах;
- Ефективність господарської діяльності сільськогосподарських підприємств;
- Проблеми підвищення конкурентоспроможної галузі;
- Методологічні засади ефективного управління земельними ресурсами регіону, держави;

- Грошова оцінка земельних ресурсів та проблеми формування ринку землі;

- Методологічні засади статистичного дослідження фінансового ринку.

Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту:

- Формування ефективної системи обліку, як механізму планування, контролю, аналізу і управління сільськогосподарським виробництвом;

- Аналіз стану організації обліку і контролю в с.-г. підприємствах;

- Комп'ютеризація, як фактор підвищення аналітичності обліку;

- Інформаційні потоки та використання їх для аналізу виробничо-фінансової діяльності;

- Розробки системи управлінського обліку в підприємствах АПК;

- Удосконалення функціонування оптових і роздрібних продуктів ринків.

Кафедра фінансів та кредиту:

- СОУ. Сертифікація оптових ринків сільськогосподарської продукції.

- Розробка пропозицій щодо активізації інвестиційного процесу в аграрному секторі економіки;

- Розробка науково – обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення шляхів реалізації продукції рослинництва сільськогосподарських підприємств різної форми власності;

- Розробка науково – обґрунтованих пропозицій щодо покращення забезпечення інвестиційними ресурсами та підвищення ефективності їх використання в сільськогосподарських підприємствах;

- Інноваційна діяльність у спільних підприємствах АПК в умовах інтеграції України в Європейський економічний простір.

- Фінансові аспекти інвестування виробничо – технологічних ланцюгів у виробництві продукції рослинництва і тваринництва;

- Формування організаційно – економічних засад розвитку аграрного маркетингу на підприємствах АПК;

- Застосування лізингових механізмів фінансування підприємств АПК;

- Методи підвищення рівня капіталізації фінансових ресурсів комерційних банків;

- Методи удосконалення механізму страхування ризиків в АПК.

Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності:

- Розробка бізнес-плану щодо обґрунтування ефективності виробництва тваринницької продукції в умовах посилення конкурентоспроможності;

- Формування конкурентоспроможного середовища ЗЕД підприємств АПК України;

- Організаційно-економічний механізм інноваційної діяльності в аграрних підприємствах;

- Моніторинг та регулювання ринку молока і молокопродуктів в умовах членства України в СОТ;

- Формування механізму запобігання втратам АПУ в умовах функціонування вільної економічної зони «ЄС-Україна»;

- Прогнозування негативних ситуацій щодо конкурентоспроможності українських товарів на світових ринках в умовах членства України в СОТ.

Кафедра менеджменту:

- Методичні рекомендації по моделюванню розвитку сільських територій аграрних регіонів;

- Методичні рекомендації по забезпеченню стратегічної стійкості сільськогосподарських підприємств;

- Методичні рекомендації по вдосконаленню системи управління в підприємствах АПК.

Підвищення кваліфікації переважно здійснюється завдяки стажуванню в наукових установах, або на виробництві в межах України. Викладачі, які пройшли підвищення кваліфікації, або стажування звітують на кафедрах, а набуті матеріали використовують для написання методичних рекомендацій.

Навчально-методичне забезпечення.

На факультеті розроблені варіативні складові галузевого стандарту, тобто освітньо-кваліфікаційної характеристики та освітньо-професійної програми і

навчальний план підготовки спеціалістів напряму 0501 “Економіка і підприємництво” у відповідності до ГСВО, затвердженого Наказом № 330 Міносвіти і науки України від 06.06.02 р. і погоджені в установленому порядку.

Навчання проходить відповідно до навчального плану та графіку навчального процесу, який затверджується ректором БНАУ, та розкладу занять, що є постійним на весь семестр. Усі викладачі мають індивідуальні плани роботи. Щорічно на вчених радах факультету завідувачі кафедр звітують про виконання викладачами індивідуальних планів. На основі звітів робиться аналіз розподілу навчально-педагогічного навантаження та вносяться відповідні корегування щодо його оптимізації. Середнє навчально-педагогічне навантаження викладачів на економічному факультеті складає 1014 год. на навчальний рік.

На факультеті діють вимоги “Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах освіти”, у відповідності з яким третина загальної кількості годин із кожної дисципліни виділяється на самостійну позааудиторну роботу при тенденції зростання цієї частки. Для методичного забезпечення самостійної роботи на кафедрах підготовлені методичні вказівки, рекомендації та посібники, що містять алгоритми послідовного оволодіння знаннями, уміннями та практичними навичками.

На факультеті застосовуються новітні технології навчання, серед яких комплексні і проблемні лекції, відкриті практичні заняття, лекції з мультимедійним супроводженням та іншими сучасними засобами передачі інформації. Всі кафедри факультету підключені до мережі Internet. Також практикується викладання лекцій керівниками та провідними фахівцями науково-дослідних установ, керівниками та провідними фахівцями аграрних підприємств.

Навчально-методичною базою для професійної підготовки фахівців напряму 0501 “Економіка і підприємництво” є навчально-методичний комплекс, до якого входять:

• навчальний план, розроблений відповідно до вимог ГСВО, затверджений і узгоджений в установленому порядку;

- освітньо-кваліфікаційна характеристика;
- освітньо-професійна програма;
- навчальні програми;
- програми усіх видів практик;
- концепція освітньої діяльності;
- тематика випускних робіт.

Навчально-методичне забезпечення дисциплін відповідає діючим вимогам і “Положенню про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах”, затвердженому наказом Міністерства освіти України від 02.06.1993 року № 161. Із кожної дисципліни навчального плану складено робочі програми, які враховують специфіку спеціальності, досвід вітчизняних і зарубіжних науковців і практиків та сучасні технології; розроблені методичні вказівки для виконання практичних, лабораторних занять та практик, а також завдання для самостійної роботи студентів та контролю за її виконанням відповідно до специфіки фаху.

Робочі програми із професійно-орієнтованих дисциплін орієнтовані на сучасні наукові розробки в галузі економіки, фінансів, менеджменту, обліку і аудиту. Зміст і структура навчальних програм повністю відповідають сучасним науково-методичним вимогам. Розроблені методичні матеріали для самостійної роботи крім переліку тем, що виносяться на самостійне вивчення студентів та контрольних питань для самоперевірки, містять теми доповідей, рефератів, творчих завдань, рекомендовану літературу й посилання на електронні матеріали.

Забезпеченість студентів вітчизняними підручниками та навчальними посібниками, виданих державною мовою, становить 90% з навчальних дисциплін природничо-наукової, професійно-орієнтованої, гуманітарної, соціально-економічної і практичної підготовки. У навчальному процесі

ефективно використовуються електронні матеріали, доступ до яких здійснюється за допомогою локальної мережі в комп'ютерних класах університету.

Перспективи наукової та науково-видавничої діяльності.

Науково-дослідна робота є базою для підготовки кваліфікованих спеціалістів в галузі економіки. Кафедри економічного факультету мають філії та договори з іншими установами щодо співпраці в окремих галузях економіки та відповідних наукових досліджень. Результати науково-дослідної роботи знаходять використання в навчальному процесі. Також кожного року десятки студентів спеціальності беруть участь у роботі щорічної студентської наукової конференції “Наукові пошуки молоді у третьому тисячолітті”, науково – практичних конференціях, з’їздах і конгресах міст України, друкують статті в профільних журналах тощо.

Наукові дослідження магістрів виконуються за фундаментальними й прикладними державними, госпрозрахунковими науковими темами в науково-дослідних лабораторіях дослідницьких центрів та на профільних кафедрах в навчально-наукових та навчально-науково-виробничих лабораторіях. За результатами досліджень їх розробки щороку проходять апробацію на наукових зібраннях (конференціях, форумах, симпозіумах тощо) та відображаються в наукових статтях.

Підготовка магістрів за спеціальністю „ Економіка підприємства” здійснюється за циклами дисциплін (додаток А):

- цикл дисциплін, обов'язкових для студентів усіх магістерських програм, що затверджуються Вченою радою БНАУ;
- цикл дисциплін, обов'язкових для вивчення згідно вимог МОН, що встановлюються державним стандартом освіти (фундаментальні, гуманітарні та соціально-економічні, психолого-педагогічні дисципліни, дисципліни професійної підготовки);
- цикл вибіркових дисциплін;
- науково-дослідної і педагогічної практик, підготовки та захисту магістерської роботи.

Зміст магістерських програм визначається: вимогами до професійної діяльності фахівців з економіки, фінансів і кредиту, обліку і аудиту, менеджменту; напрямом та професійною орієнтацією набутої аграрної і економічної освіти; особливостями магістерської підготовки за спрямуванням та обраною магістерською програмою. Формами звітності про якість навчання студента (слухача) магістратури за напрямом є: індивідуальний навчальний план студента магістратури; щоденник з науково-дослідної і педагогічної практик студента магістратури; результати складання іспитів та заліків; результати захисту магістерської роботи.

Студенту, який успішно пройшов в Державній екзаменаційній комісії атестацію, рішенням комісії присвоюється кваліфікація з вищої освіти і видається відповідний диплом і додаток до диплому державного зразка.

2. КОНЦЕПЦІЯ ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ ПРОГРАМИ ВИРОБНИЧОГО СПРЯМУВАННЯ

Підготовка магістрів за спеціальністю 8.050107 "Економіка підприємства" за виробничим спрямуванням передбачає підготовку висококваліфікованих фахівців-економістів з сучасними теоретичними та практичними знаннями й вміннями щодо сучасних умов розвитку ринкової економіки, що забезпечує їх високу конкурентоспроможність на ринку праці.

Необхідність розробки, впровадження і розвитку економічних освітніх програм виробничого спрямування підготовки магістрів напряму 0501 "Економіка і підприємництво" обумовлена інтеграцією України в Європейський Союз, її вступом до Світової організації торгівлі та формуванням позитивного міжнародного іміджу з багаторівневим освітнім простором для сталого розвитку. Це передбачає забезпечення підготовки висококваліфікованих адаптованих до сучасних соціально-економічних відносин фахівців.

Концепція підготовки магістрів за виробничим спрямуванням полягає в підготовці професійних кадрів з поглибленими фундаментальними, загальноекономічними та фаховими знаннями достатніми для вирішення різнопланових і не типових управлінських і виробничих завдань. Принцип формування магістерської програми виробничого спрямування за спеціальністю " Економіка підприємства" передбачає орієнтацію на практичні аспекти та специфіку роботи визначених підрозділів кожного господарюючого суб'єкта. Освітньо – кваліфікаційна програма магістерської підготовки виробничого спрямування має чітко виражений прикладний характер, орієнтований на існуючий в Україні перелік спеціальностей та потреби практики. Тому основна мета – підготовка фахівців здатних мислити стратегічно, навчатися завжди і будь-коли компетентно вирішувати питання фінансово–господарської діяльності.

3. ПРАВИЛА ВСТУПУ НА ОКР "МАГІСТР" НАПРЯМУ 0501 "ЕКОНОМІКА І ПІДПРИЄМНИЦТВО" ЗА ВИРОБНИЧИМ СПРЯМУВАННЯМ

На освітньо-професійну програму підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем "Магістр" виробничого спрямування приймаються громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які постійно проживають на території України, мають базову освіту за відповідним напрямом і спеціальністю. Термін навчання для осіб які мають базову вищу освіту за програмою підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем "Магістр" – 1 рік за денною формою навчання. Фінансування підготовки магістрів здійснюється за рахунок видатків Державного бюджету України та за рахунок коштів юридичних і фізичних осіб.

Цільовий прийом проводиться відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 29.06.1999 р. №1159 "Про підготовку фахівців для роботи в сільській місцевості". Місця для цільового прийому виділяються рішенням Приймальної комісії в межах обсягу підготовки за державним замовленням.

Прийом документів проводиться у терміни встановлені Приймальною комісією БНАУ. Вступники на освітньо-професійну програму підготовки фахівців за виробничим спрямуванням подають у приймальну комісію:

- заяву на ім'я ректора;
- документ про здобутий освітньо-кваліфікаційний рівень та додаток до нього, оригінал або завірену копію;
- 5 фотокарток розміром 3x4 см;
- направлення-рекомендацію (якщо таке є);
- ксерокопію довідки про присвоєння ідентифікаційного номеру;
- заявку підприємства, організації, закладу на працевлаштування випускника чи цільове направлення (додаток Б);
- паспорт та оригінал документа про здобутий освітньо-кваліфікаційний рівень і додаток до нього вступник пред'являє особисто.

Вступні випробування проводяться у формі тестування з комплексу фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін нормативного циклу у формі тестів за обсягами програм підготовки фахівців ОКР “Бакалавр”. Вступні випробування проводяться за окремим розкладом, в терміни визначені приймальною комісією. Від вступних випробувань за рішенням приймальної комісії звільняються випускники програм підготовки фахівців ОКР “Бакалавр” Білоцерківського НАУ, які отримали диплом з відзнакою та є переможцями Всеукраїнської студентської олімпіади, що відзначено відповідними наказами МОН України.

Зарахування осіб на місця державного замовлення відбувається за успішного проходження вступних випробувань, конкурсного відбору та подачі документу про освіту в оригіналі та цільового направлення або угод щодо працевлаштування. Зарахування осіб на місця за умов договору з юридичними і фізичними особами відбувається за успішного проходження вступних випробувань, конкурсного відбору та подачі документу про освіту в оригіналі (копії) та виконання положень договору щодо оплати за навчання.

4. ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ОКР "МАГІСТР" ЗА ВИРОБНИЧИМ СПРЯМУВАННЯМ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

8.050107 – «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

Фахова підготовка магістрів на економічному факультеті за виробничим спрямуванням здійснюється випусковими кафедрами згідно навчального плану (додаток А).

5. АНОТАЦІЇ ДИСЦИПЛІН МАГІСТЕРСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ ТА РОБОЧОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

Перелік та анотації обов'язкових дисциплін

Фінансовий менеджмент – 1(2)М28. Сутність та методологічні аспекти фінансового менеджменту. Управління фінансовими ризиками та застосування інструментів, активами. Методика визначення вартості капіталу, способи оптимізації його структури.

Менеджмент персоналу - 1(2)М28. Теоретичні засади менеджменту персоналу, кадрової політики та стратегії. Методичні підходи щодо розподілу завдань з менеджменту персоналу між лінійними і функціональними розподілами та керівниками, методи професійного підбору кадрів, мотивації та розвитку персоналу. Аналізу складних ситуацій.

Міжнародний менеджмент - 1(2)М28. Сучасні теоретичні засади і середовища міжнародного менеджменту. Технології управління міжнародними корпораціями. Методи розв'язання ключових проблем розвитку за умов глобалізації. Методи та інструментарій міжнародного менеджменту на українських підприємствах.

Управління потенціалом підприємства - 1(2)М28. Методи і процеси управління потенціалом підприємства. Оптимізація структури потенціалу підприємства. Проектування систем управління потенціалом на підприємствах.

Економічна діагностика - 1(2)М28. Діагностика конкурентного середовища підприємства. Оцінювання стратегічного протистояння підприємств-конкурентів. Методичний апарат та інструментарій економічної діагностики.

Управління проектами - 1(2)М28. Методи і процеси управління проектами. Загальні підходи до планування і контролю проектів. Планування ресурсів, витрат і проектного бюджету.

Стратегічне управління підприємством - 1(2)М28. Методи і процеси управління стратегічними змінами на підприємстві. Рівень, послідовність стратегічних змін. Етапи реалізації стратегії підприємства. Функціональні стратегії у процесі реалізації стратегічних змін.

Перелік та анотації дисциплін за вибором навчального закладу

Ціни і ціноутворення Головною метою дисципліни «Ціни і ціноутворення» є формування у студентів системи спеціальних знань із сучасних цін і тарифів, спонукання студентів до самостійного вивчення ціно- і тарифотворення як процес встановлення цін та тарифів за ринковою методологією і ринковими методами проектів основних видів цін, що застосовуються на підприємствах основних галузей і сфер економіки України. Також дана дисципліна сприяє отриманню практичних навичок з вивчення й обґрунтування цінової політики, цінових стратегій та цінової тактики підприємства на різні види товарів і послуг в ринкових умовах, розрахунків цін на окремі види товарів та послуги.

Електронна комерція. Дає можливість ознайомитися з існуючими засобами та методами електронної комерції. Навчитися методиці придбання, продажу та отримання товарів за допомогою комп'ютерної мережі Інтернет. Розглядається методика рекламної діяльності в мережі та її ефективність. Аналізуються методи оплат які застосовуються в мережі.

Податки в АПК. Важливе значення при переході до ринкових методів ведення економіки повинно надаватися підготовці фахівців з оподаткування

та податкового регулювання, що мають глибокі теоретичні знання та практичні навички, можуть узагальнити набутий вітчизняний та зарубіжний досвід і творчо підійти до розв'язання складних завдань сьогодення у сфері управління оподаткування. Тому мета викладання полягає у наданні студентам базових знань з питань оподаткування підприємств різних форм власності, необхідних майбутнім спеціалістам для управління процесом справляння податків і податкових платежів; вивченні теоретичних і практичних основ оподаткування підприємств, спрямованих на формування у студентів професійних навичок роботи у контролюючих органах, а також податкового обліку і планування на мікроекономічному рівні діяльності підприємств в нових умовах господарювання.

Контролінг. Розглядається питання теорії та організації контролінгу як самостійної дисципліни, нового наукового напрямку, який синтезує знання менеджменту, маркетингу, обліку, аналізу та контролю. Система контролінгу сприяє забезпеченню життєдіяльності підприємства в умовах нестабільності середовища та гострої ринкової конкуренції. Методи та прийоми контролінгу забезпечують підприємству досягнення фінансової стабільності. Чинники виникнення контролінгу. Структура та склад служби контролінгу. Управлінський облік як основа контролінгу. Механізм реалізації системи контролінгу. Методи прийняття управлінських рішень у контролінгу.

Кількісні методи наукових досліджень. Курс має за мету ознайомити студентів економічних спеціальностей з сучасною обробкою наукового статистичного матеріалу з використанням комп'ютерної програми MATHCAD.

В цьому курсі розглядаються методи екстраполяції та інтерполяції експериментальних даних, визначення лінійних і криволінійних регресій коефіцієнтів кореляції і детермінації матричним методом, що дозволяє визначати оптимальні параметри економічних моделей, проводити прогнозування. Вивчає сучасні методи чисельного вирішення нелінійних рівнянь, визначених інтегралів, диференціальних рівнянь. Дає можливість

будувати дво і трьох мірні графіки, які отримані при обробці експертного наукового матеріалу

Вища освіта України і Болонський процес. Дисципліна формує уявлення у студента про самостійне творче, наукове мислення та розвиває навички в сфері вищої освіти, сприяє оволодінню новітніми методами досліджень, які дають змогу отримати кількісні та якісні дані необхідні для освітньої діяльності, що сприятиме у виборі правильних технологічних, організаційних і управлінських рішень, вміння орієнтуватись в сучасних процесах освіти. Дає порівняльний аналіз систем вищої освіти в Україні та в розвинених країнах світу. Організаційно-правове забезпечення вищої освіти. Процес навчання та його психолого-педагогічні основи.

Перелік та анотації дисциплін за вибором студентів

Іпотечне кредитування. Необхідність вивчення дисципліни зумовлена процесами, що відбуваються в українській економіці в зв'язку з її переходом до ринкової форми. Високоорганізована ринкова економіка неможлива без широкого використання іпотеки, зокрема застави земельних ділянок та іншого нерухомого майна з метою забезпечення зобов'язань боржників. Іпотечні відносини міцно пов'язані з інвестиціями і відіграють особливо велику роль у будівництві та сільському господарстві. **Мета курсу** – освоїти напрямки знань в оцінці нерухомості, землі, отримання кредитування під заставу у банків та інших фінансово-кредитних установ.

Управління конкурентоспроможністю підприємства. Програмою курсу передбачено вивчення основних методів і практичних прийомів для забезпечення досягнення високої конкурентоспроможності шляхом розробки і впровадження систем їх формування та оцінки якості у відповідності з рекомендаціями міжнародних стандартів ISO. Розглядається: 1. Сутність конкурентоспроможності та методи її забезпечення, еволюція розвитку управління конкурентоспроможністю 2. Системи та нормативна база управління конкурентоспроможністю 3. Аналіз та оцінка

конкурентоспроможності продукції в Україні

Ділова іноземна мова. Навчальна дисципліна спрямована на ознайомлення студентів зі сферами застосування основ ділової іноземної мови, які охоплюють практично всі складові діяльності та багаточисельні аспекти економічних взаємовідносин. Серед правил важливе місце відводиться вивчення спеціальної лексики при організації візитів посадових осіб, прийомам та зустрічам на випадок тих чи інших подій та безпосередньо процесу ведення ділових зустрічей.

Інноваційний менеджмент. Структуризація та організація інноваційного процесу. Інформаційне забезпечення. Інвестиційне забезпечення. Управління інноваціями та стратегія розвитку підприємства. Інноваційний проект: етапи підготовки та реалізації, ефективність. Методи вибору. Критерії оцінки. Методи зменшення ризику інвестора інноваційного проекту. Основні організаційні структури на ринку інноваційних послуг. Науково-технічне співробітництво: конкуренція та кооперація в галузі сучасних інноваційних технологій.

Основи наукових досліджень в економіці. Поняття наукового дослідження. Вимоги до наукового дослідження. Види наукових досліджень: експериментальні, теоретичні, історіографічні, порівняльно-аналітичні. Поняття методологія, метод, прийом в науковому дослідженні. Типологія методів дослідження: емпіричні, теоретичні, мета і (пост)теоретичні. Емпіричні методи наукового дослідження: спостереження, анкетування, тестування, інтерв'ю, опитування, мозковий штурм, соціометрія кваліметрія т. ін.

Методика викладання у вищій школі Система, зміст вищої освіти в Україні. Тенденції та перспективи розвитку. Порівняльний аналіз систем вищої освіти в Україні та в розвинених країнах світу. Організаційно-правове забезпечення вищої освіти. Процес навчання та його психолого-педагогічні основи. Науково-методичне забезпечення навчального процесу. Методи та інноваційні технології навчання. Комп'ютерна підтримка навчального

процесу. Інформаційні ресурси навчального процесу. Самостійна робота студентів: сутність, організація, контроль. Критерії якості навчання. Діагностика знань. Дистанційні технології навчання. Виховання та навчання як єдиний цілісний педагогічний процес. Формування професійної культури сучасних спеціалістів. Педагогічна майстерність викладача: теорія та практика. Самоактуалізація особистості. Педагогічне спілкування.

5.1. АНОТАЦІЇ ДИСЦИПЛІН ВАРІАТИВНОЇ ЧАСТИНИ ОПП ЗА НАВЧАЛЬНИМИ ПРОГРАМАМИ

Спеціалізація: «Виробниче обслуговування в АПК»

№ п/п	Складові програми	Обсяги кредитів ECTS
2	Вибіркова частина	
2.1	Цикл дисциплін «Бізнес середовище та економічні відносини у обслуговуючій сфері АПК» за вибором університету (перелік та зміст дисциплін формується Навчально-науковим інститутом економіки та бізнесу у межах спеціалізації. Дисципліни циклу формують галузеву спеціалізацію магістерської програми за спеціальністю)	20,0
2.2	Цикл дисциплін «Економіка і організація виробничого обслуговування аграрних підприємств» за вибором студента (формується кафедрою економіки підприємств і спрямований на виконання магістерської роботи. Дисципліни за вибором студента формують його компетенції залежно від особливостей його майбутньої наукової діяльності та з урахуванням теми магістерської роботи. Вони, разом з тематикою магістерських робіт, визначають спеціалізацію магістерської програми)	4,0
Всього за вибірковою частиною		24,0
3	Державна атестація	
3.1	Проходження практики	2,0
3.2	Підготовка і захист магістерської роботи	6,0
Всього за державною атестацією		8,0
Разом		32,0

Спеціалізація: «Соціально-економічний розвиток сільських територій»

№ п/п	Складові програми	Обсяги кредитів ECTS
2	Вибіркова частина	
2.1	Цикл дисциплін «Економічна база розвитку сільських територій України» за вибором університету (перелік та зміст дисциплін формується Навчально-науковим інститутом економіки та бізнесу у межах спеціалізації. Дисципліни циклу формують галузеву спеціалізацію магістерської програми за спеціальністю)	20,0
2.2	Цикл дисциплін «Організаційно-правові засади діяльності місцевого самоврядування в сільських територіях» за вибором студента (формується кафедрою економіки підприємств і спрямований на виконання магістерської роботи. Дисципліни за вибором студента формують його компетенції залежно від особливостей його майбутньої наукової діяльності та з урахуванням теми магістерської роботи. Вони, разом з тематикою магістерських робіт, визначають спеціалізацію магістерської програми)	4,0
Всього за вибірковою частиною		24,0
3	Державна атестація	
3.1	Проходження практики	2,0
3.2	Підготовка і захист магістерської роботи	6,0
Всього за державною атестацією		8,0
Разом		32,0

Перелік та анотації циклів вибірових дисциплін

Цикл дисциплін „Бізнес-середовище та економічні відносини у обслуговуючій сфері АПК” за вибором університету - Ринкові відносини, державна політика, інформаційне та ресурсне забезпечення, виробничо-організаційна та економічна структура виробничої та обслуговуючої сфер в АПК.

Цикл дисциплін „Економіка і організація виробничого обслуговування аграрних підприємств” за вибором студента - Економічна сутність послуг, теоретичні і наукові основи організації виробничого

обслуговування аграрних підприємств. Галузева та організаційно-економічна структура виробничого обслуговування. Економічні відносини між виробничими та обслуговуючими підприємствами. Бізнес-планування та проектування підприємницької діяльності у обслуговуючій сфері.

Цикл дисциплін „Економічна база розвитку сільських територій України” за вибором університету - Місце і роль різних форм господарювання на селі; реформування земельних відносин - передумова соціально-економічного розвитку села; формування багатокладного агро-промислового виробництва; кооперативні формування у сільській місцевості; розвиток обслуговуючих сільськогосподарських кооперативів як складової інфраструктури аграрного ринку; розвиток малих форм господарювання на селі; фермерство як вид малого бізнесу і форма ведення господарства на селі; особисті селянські господарства (господарства населення, домогосподарства) як основа становлення малих форм підприємництва сільського населення; кредитні спілки як партнери у соціально-економічному розвитку села; розвиток сільського зеленого туризму.

Цикл дисциплін „Організаційно-правові засади діяльності місцевого самоврядування в сільських територіях” за вибором студента - Місце і роль сільських (селищних) рад у системі місцевого самоврядування; конституційні засади взаємовідносин сільських та селищних рад з органами виконавчої влади; поняття та елементи статусу депутата сільської, селищної ради; форми роботи та повноваження депутата сільської і селищної ради; гарантії діяльності депутата сільської, селищної ради; роль депутата сільської, селищної ради у розвитку форм прямої демократії громадян; органи самоорганізації населення як важлива форма взаємодії депутата сільської, селищної ради з членами громади; роль депутата сільської і селищної ради у здійсненні перспективного планування розвитку сільських громад; основні проблеми існуючого адміністративно-територіального устрою і недоліки місцевого самоврядування; концептуальні засади адміністративно-територіальної реформи в Україні.

6. ПІДГОТОВКА ТА ЗАХИСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Магістерська робота – самостійна кваліфікаційна робота, підсумок теоретичної та практичної підготовки в рамках нормативної та варіативної складових освітньо-професійної програми підготовки магістрів. Магістерська робота є формою контролю набутих студентом магістратури у процесі навчання інтегрованих умінь, знань, навичок, які необхідні для виконання випускниками магістратури професійних обов'язків. Виконання та захист магістерських робіт є завершальним етапом навчання у Білоцерківському національному аграрному університеті, формою державної атестації випускників.

Мета магістерської роботи - проведення аналітичних та практичних наукових досліджень, поглиблене осмислення професійної проблеми, розробка інноваційних пропозицій у певній сфері виробництва або наукової діяльності та рекомендацій з їх впровадження.

Завдання магістерської роботи залежить від її спрямування:

- фахове (виробниче) спрямування магістерської роботи передбачає узагальнення набутих знань за певною спеціальністю, вдосконалення професійних здібностей для подальшої роботи за обраним фахом.

- фахове (дослідницьке) спрямування магістерської роботи є поглиблене вивчення досліджуваних теоретичних моделей, пошуку шляхів їх адаптації до умов розвитку науково-технічного прогресу, опанування методології, методики і сучасного інструментарію наукових досліджень.

Магістерська робота має демонструвати рівень фахової підготовки студента магістратури до професійної або наукової діяльності, а саме:

- рівень оволодіння теоретичними знаннями з професійно – орієнтованих і спеціальних дисциплін;

- вміння узагальнювати, аналізувати наукові джерела і статистичні дані, формулювати наукові висновки і обґрунтовувати конкретні пропозиції;

- вміння працювати з нормативно-правовими актами;
- здатність використовувати сучасні методи дослідження та інформаційні технології;
- вміння знаходити аналоги розв'язання проблеми у вітчизняній та зарубіжній практиці, адаптувати їх до конкретного предмета дослідження.

Зміст магістерської роботи має складати принципово новий матеріал: опис досліджених фактів, явищ і закономірностей, одержаних власних результатів досліджень, а також узагальнення вже відомих даних з інших наукових позицій або аспектів. Назва магістерської роботи має бути стислою, відповідати освітній, науковій галузям та суті вирішеної наукової проблеми.

Тематика магістерських робіт розробляються кафедрами університету, які забезпечують реалізацію освітньо-професійної підготовки магістрів з урахуванням пропозицій і потреб установ, підприємств та організацій, що направили студента магістратури на навчання, та з урахуванням обраної спеціалізації. При виборі теми слід враховувати її актуальність і новизну, наявність наукової бази для її виконання, можливість отримання та опрацювання експериментального матеріалу, наявність науково-технічних і методичних розробок, перспективу професійної орієнтації.

Закріплення за студентом тем магістерських робіт і наукових керівників оформлюється наказом ректора Університету. Для написання магістерської роботи за студентом закріплюється один науковий керівник. Науковими керівниками магістерських робіт можуть бути доктори та кандидати наук, найбільш досвідчені наукові працівники Університету.

Науковий керівник магістерської роботи:

- здійснює керівництво підготовкою магістерської роботи;
- формує разом з студентом магістратури завдання на підготовку магістерської роботи;
- контролює виконання студентом магістратури графіку виконання магістерської роботи;

- аналізує та контролює організацію самостійної роботи студента магістратури;

- надає допомогу в складанні календарного плану на весь період підготовки магістерської роботи;

- рекомендує основну і додаткову літературу, довідкові та архівні матеріали для опрацювання за темою магістерської роботи;

- проводить систематичні консультації, визначені розкладом та призначені за необхідністю.

Не рідше одного разу на місяць, студент магістратури звітується про виконання магістерської роботи перед науковим керівником, який на основі аналізу підготовлених матеріалів фіксує виконання календарного плану, про що подає інформацію на засідання кафедри. Науковий керівник відмічає помилки і неточності у матеріалах магістерської роботи, вказує способи їх усунення або шляхи раціонального вирішення завдання. Завершену магістерську роботу студент магістратури подає на перевірку науковому керівнику, який дає на неї відгук. Кожна магістерська робота направляється на дві зовнішні рецензії.

Відповідно до Закону України "Про вищу освіту", державна атестація випускників магістратури здійснюється Державною екзаменаційною комісією (ДЕК). Для захисту магістерських робіт щорічно створюється ДЕК, до складу якої входять голова та члени комісії. Голова комісії призначається Міністерством аграрної політики України на пропозицію ректора Університету з числа провідних спеціалістів виробництва або науковців.

До складу ДЕК входять: ректор університету або проректор з навчальної та виховної роботи, або проректор з організаційної та наукової роботи, директор навчально-наукового інституту, директори навчально-наукових центрів, декан відповідного факультету або його заступник, завідувачі кафедр, координатори програм підготовки магістрів, викладачі (професори, доценти) профільюючих кафедр, провідні спеціалісти виробництва та

працівники науково-дослідних установ. До участі в роботі ДЕК як екзаменатори можуть залучатися викладачі (професори і доценти) відповідних кафедр. Персональний склад членів ДЕК і екзаменаторів затверджується ректором університету не пізніше, ніж за місяць до початку роботи ДЕК. Робота ДЕК проводиться у терміни, передбачені навчальними планами університету.

Захист магістерської роботи відбувається на відкритому засіданні ДЕК і передбачає доповідь випускника магістратури, яка структурно коротко будується у послідовності від актуальності теми дослідження до висновків і пропозицій. Списки студентів (слухачів) магістратури, допущених до захисту магістерських робіт, подаються в ДЕК координатором програми підготовки магістрів. Координатор організовує ознайомлення членів ДЕК з роботами студентів (слухачів) магістратури, яких ця комісія заслуховуватиме. ДЕК перед початком захисту магістерських робіт координатором програми підготовки магістрів подаються такі документи:

- зведена відомість про виконання студентами (слухачами) магістратури навчального плану та отримані ними оцінки;
- магістерська робота студента (слухача);
- відгук наукового керівника магістерської роботи;
- рецензії на магістерську роботу спеціалістів відповідної кваліфікації;
- документ, що відображає розроблений студентом (слухачем) магістратури варіант рішення і вказує на практичне застосування результатів магістерської роботи.

ДЕК можуть бути подані також інші матеріали, що характеризують наукову та практичну цінність виконаної роботи: друквані статті за темою магістерської роботи; документи, що вказують на її практичне застосування тощо. Перед захистом студент (слухач) магістратури зобов'язаний ознайомитися з відгуком і рецензіями, проаналізувати їх та підготувати відповіді на зауваження. До захисту не допускаються студенти (слухачі) магістратури,

які не виконали навчальної програми і на момент подання до захисту магістерської роботи мають академічну заборгованість.

Захист магістерських робіт проводиться на відкритому засіданні ДЕК за участю не менше половини її складу при обов'язковій присутності голови комісії та наукового керівника магістерської роботи. У випадку відсутності наукового керівника з поважних причин, його інтереси може представляти завідувач кафедри.

Дата захисту визначається графіком засідань ДЕК, що затверджується ректором університету, і доводиться координатором програми підготовки магістрів до відома голови, членів ДЕК, студентів (слухачів) магістратури. Процедура захисту магістерської роботи складається з:

- короткого повідомлення автора (визначається мета, зміст, наукова та практична цінність роботи, питання винесені на захист та результати магістерської роботи);

- відповідей на запитання членів ДЕК;

- відповідей на зауваження наукового керівника та рецензентів;

- підведення підсумків захисту магістерської роботи (дається оцінка магістерської роботи кожного випускника магістратури).

Під час захисту положень магістерської роботи випускник магістратури повинен використати для забезпечення наочності ілюстративні матеріали (таблиці, схеми тощо). Ці матеріали мають бути оформлені так, щоб студент (слухач) міг демонструвати їх без труднощів та щоб їх було видно всім присутнім. Доповідач може використати на захисті спеціально підготовлені слайди, плівки та інші необхідні технічні засоби. Процедура захисту магістерської роботи протоколюється секретарем комісії. Рішення ДЕК щодо оцінки знань, виявлених при підготовці та захисті магістерської роботи, а також присвоєння студенту (слухачу) кваліфікації магістра та видача йому державного документа приймається на закритому засіданні ДЕК відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, які брали участь в

засіданні. При однаковій кількості голосів, голос голови ДЕК є вирішальним.

Результати захисту магістерських робіт визначаються оцінками "відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно" і оголошуються у день захисту після оформлення протоколів засідання ДЕК. Магістерські роботи, що містять особливо цінні рішення, пропозиції, можуть бути рекомендовані ДЕК до опублікування у наукових фахових виданнях.

Студенти (слухачі) магістратури, які не захистили магістерську роботу, не мають права на отримання диплома магістра. Таким випускникам видається довідка встановленого зразка щодо проходження навчання за програмою підготовки магістрів. За кожним з них залишається право бути повторно допущеним до захисту магістерської роботи протягом наступних трьох років. Повторно магістерська робота виконується за наявності заяви студента (слухача) магістратури про допуск до захисту, дозволу ректора університету і рішення випускової кафедри про затвердження теми магістерської роботи і призначення наукового керівника.

Якщо захист магістерської роботи не відбувся з поважних причин, про що студент у ДЕК має подати відповідні документи, ректор університету може продовжити термін його навчання до наступного терміну роботи ДЕК із захистом магістерських робіт, але не більше, як на один рік. Незалежно від причин повторний захист магістерської роботи в той же рік забороняється.

**7. ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ ЗА
ВИРОБНИЧИМ СПРЯМУВАННЯМ**

напряму 0501 "Економіка і підприємництво"

зі спеціальності 8.050107 "Економіка підприємства"

1. Економічна ефективність використання оборотних активів підприємства.
2. Аналіз ціноутворення на продукцію сільського господарства в сучасних умовах господарювання.
3. Оцінка конкурентоспроможності аграрних підприємств.
4. Аналіз та оцінка продуктивності праці в аграрних підприємствах
5. Формування прибутку та рентабельності сільськогосподарських підприємств, шляхи підвищення їх рівня.
6. Ефективність використання основних виробничих фондів та шляхи підвищення ефективного їх використання.
7. Формування та використання оборотних активів підприємств.
8. Оцінка ефективності виробництва зернових культур та шляхи їх підвищення
9. Аналіз та оцінка ефективності використання земельних угідь та шляхи її підвищення.
10. Економічна ефективність виробництва продукції тваринництва та шляхи її підвищення.
11. Соціально-трудові відносини на підприємстві та шляхи їх покращення.
12. Орендні відносини в сільському господарстві та їх регулювання.
13. Організація оплати праці в аграрних підприємствах та шляхи її удосконалення.
14. Формування та використання ресурсного потенціалу аграрних підприємств.
15. Ефективність відтворення та використання основних фондів сільськогосподарських підприємств.
16. Діагностика імовірності банкрутства і шляхи подолання збитковості підприємств.

17. Оцінка продуктивності праці в сільськогосподарських підприємствах та шляхи її підвищення.
18. Формування собівартості сільськогосподарської продукції та шляхи її зниження.
19. Управління дебіторською заборгованістю сільськогосподарських підприємств.
20. Особливості формування кадрового потенціалу та підвищення продуктивності праці сільськогосподарських підприємствах.
21. Стан та шляхи покращення економічних результатів діяльності аграрних підприємств.
22. Організація управління матеріально-технічним забезпеченням підприємств та шляхи її удосконалення.
23. Ефективність використання земельних ресурсів у сучасних умовах господарювання.
24. Витрати виробництва та їх роль у забезпеченні ефективності функціонування підприємства.
25. Аналіз та оцінка інвестиційної діяльності аграрних підприємств в сучасних умовах.

8. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА МАГІСТРІВ

Магістри за спеціальністю 8.050107 - "Економіка підприємства" під час навчання проходять переддипломну (магістерську) практику, яка є заключною ланкою практичної підготовки до виконання студентської наукової роботи. Під час практики визначають основну проблематику наукових досліджень, збирають певний аналітичний та фактичний матеріал для написання магістерської дипломної роботи.

Практична підготовка магістрів здійснюється згідно із ст.43 Закону України „Про вищу освіту”. Основним завданням практичної підготовки є

забезпечення якості підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційних рівнів магістр. Навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечує кафедра економіки підприємства економічного факультету. НМК економічного факультету на основі галузевих стандартів вищої освіти розробляють наскрізні програми практик (НПП).

На основі НПП вченою радою економічного факультету розробляються робочі програми, що є складовими НПП. Ці програми дають рекомендації щодо видів, форм та методів контролю рівня знань, вмінь та навичок, які студенти отримують під час проходження практики. При цьому враховуються варіативні частини галузевих стандартів, навчальні плани і програми навчальних дисциплін.

Загальна організація практики, контроль і відповідальність за її проведення здійснюється в умовах професійної діяльності під організаційно-методичним керівництвом викладача університету та спеціаліста з даного фаху.

Практична підготовка є складовою частиною навчального процесу і проводиться з метою закріплення і поглиблення теоретичних знань, здобутих студентами під час аудиторного навчання та набуття професійних умінь і навичок. Практична підготовка магістрів здійснюється на сучасних сільськогосподарських підприємствах, в установах та організаціях різних організаційно-правових форм. Під час практичного навчання магістри набувають вмінь і навичок роботи з документацією, розрахунками, технологіями, що використовуються окремими господарюючими суб'єктами, а також проводять економічну оцінку діяльності підприємства, як відкритої системи, а також в цілому вивчити галузь, в межах якої існує підприємство.

Після закінчення терміну практики магістранти звітують про виконання програми та індивідуальних завдань у формі письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником практики від господарюючого суб'єкта. Цей звіт разом з іншими документами (щоденником проходження практики, характеристикою від керівника практики на підприємстві) подається магістрантом на рецензування керівнику практики від університету.

ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Під час практики поглиблюються та закріплюються теоретичні знання з усіх дисциплін навчального плану. На практиці студент-практикант виконує обов'язки менеджера у сільському господарстві, керівника економічного підрозділу, економіста (залежно від спрямування підприємства - бази практики).

Діяльність студентів на магістерській практиці має такі напрями роботи:

1. Знайомство з підприємством, системою управління ним та посадовими інструкціями спеціалістів.
2. Участь у всіх виробничих заходах, що проводяться економічним відділом підприємства (планування, ревізія тощо).
3. Ознайомлення з документами підприємства (первинними документами бухгалтерського обліку, податково-фінансової і статистичної звітності, планами економічного розвитку підприємства тощо).
4. Практичне оволодіння методикою збору фактичного матеріалу, що характеризує структуру, різноманітність і ступінь використання всіх видів ресурсів підприємства (персоналу, землі, основних і оборотних фондів).
5. Проведення аналізу кошторисів прибутків та витрат, якості вироблюваної продукції, складання перспективного плану розвитку підприємства.
6. Набуття практичного досвіду опрацювання результатів власних досліджень та самостійне формулювання висновків по них.
7. Оволодіння навичками економіста, які необхідні для системного і комплексного аналізу діяльності конкретного підприємства.
8. Деталізація спеціальних спостережень згідно погодженого з керівником плану.

Мета і завдання виробничої практики магістрів полягають у:

- оволодінні навичками самостійної практичної діяльності на відповідних фаховій підготовці посадах в агропромислових підприємствах;
- отриманні загально-практичних навичок щодо керівництва, організації та аналізу економічних показників господарств аграрного профілю;
- освоєнні сучасних методів і форм організації праці на виробництві;

- формуванні професійного вміння та навичок прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в економічному відділі підприємства;

- практичному закріпленні теоретичних знань, отриманих при вивченні спеціальних дисциплін та зборі матеріалів для підготовки магістерської роботи;

- вихованні потреби систематично поповнювати свої знання і застосовувати їх у подальшій практичній діяльності.

8.1. Місця практичного стажування і навчання

Підготовка фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “Магістр” зі спеціальності 8.050107 - "Економіка підприємства" здійснюється на базі економічно потужних господарюючих суб'єктів Київської області різних організаційно-правових форм господарювання (табл.1).

Таблиця 1.

Інформація про бази практик

№ п/п	Вид практики	В якому семестрі/ Тривалість (у тижнях)	Наявність програм практик	Бази практик (перелік)	Наявність угод про проходження практик (реквізити, термін дії)
1	2	3	4	5	6
1.	Переддипломна, виробнича	2 (3 тижні)	+	СТОВ «Агросвіт» Миронівського району Київської обл.	угода про співпрацю (до 31.12.2015р.)
2.	Переддипломна, виробнича	2 (3 тижні)	+	Державний дендрологічний парк «Олександрія» НАН України	угода про співпрацю (до 31.12.2015р.)
3.	Переддипломна, виробнича	2 (3 тижні)	+	Білоцерківське міжрайонне управління водного господарства	угода про співпрацю (до 31.12.2015р.)
4.	Переддипломна, виробнича	2 (3 тижні)	+	ТОВ «Білоцерківський молочний комбінат» Білоцерківського району Київської обл.	угода про співпрацю (до 31.12.2015р.)
5.	Переддипломна, виробнича	2 (3 тижні)	+	ВАТ «Терезіне» Білоцерківського району Київської обл.	угода про співпрацю (до 31.12.2015р.)
6.	Переддипломна, виробнича	2 (3 тижні)	+	СВК. ім. «Щорса» с. Яблунівка Білоцерківського району Київської обл.	угода про співпрацю (до 31.12.2015р.)

7.	Переддипломна, виробнича	2 (3 тижні)	+	ТОВ Агрофірма «Матюші» Білоцерківського району Київської обл.	угода про співпрацю (до 31.12.2015р.)
8.	Переддипломна, виробнича	2 (3 тижні)	+	ТОВ АФ «Глушки» Білоцерківського району Київської обл.	угода про співпрацю (до 31.11.2015р.)
9.	Переддипломна, виробнича	2 (3 тижні)	+	ТОВ «Сухоліське» Білоцерківського району Київської обл.	угода про співпрацю (до 31.12.2015р.)
10.	Переддипломна виробнича	2 (3 тижні)	+	ТОВ «Еліта» с. Терезине Білоцерківського району Київської обл.	угода про співпрацю (до 31.12.2015р.)
11.	Переддипломна виробнича	2 (3 тижні)	+	ТОВ «Земля Томилівська» с. Томилівка Білоцерківського району Київської області	угода про співпрацю (до 31.12.2015р.)
12.	Переддипломна виробнича	2 (3 тижні)	+	ТОВ «Агросолюшне» с. Дуліцьке Сквирського району Київської обл.	угода про співпрацю (Наказ по БНАУ від 19.06.08 р. № 179/0 (до 19.06.2015р.)
13.	Переддипломна виробнича	2 (3 тижні)	+	ВАТ «Сквира- сільрибгосп» Сквирського району Київської області	угода про співпрацю (до 31.12.2015р.)
14.	Переддипломна виробнича	2 (3 тижні)	+	ЗАТ «Комплекс Агромарс» с.Гаврилівка Вишгородського району Київської обл.	договір про співпрацю (до 31.12.2012р.)
15.	Переддипломна виробнича	2 (3 тижні)	+	Сортовипробувальна станція м. Біла Церква Київської обл.	угода про створення науково-учбового комплексу (до 01.09.2012р.)
16.	Переддипломна виробнича	2 (3 тижні)	+	Агрокомбінат «Пуща- Водиця» с.-г. комп- лекс «Совки» Києво- Святошинського району Київської обл.	угода про співпрацю (до 31.12.2012р.)
17.	Переддипломна виробнича	2 (3 тижні)	+	ТОВ Агрофірма «Узинська» м.Узин Білоцерківського району Київської обл.	угода про співпрацю (до 31.12.2015р.)
18.	Переддипломна виробнича	2 (3 тижні)	+	ДП «Білоцерківське лісове господарство» м. Біла Церква Київської області	угода про співпрацю (до 31.12.2015р.)
19.	Переддипломна виробнича	2 (3 тижні)	+	ПП «Ліріс» с. Фурси Білоцерківського району Київської обл.	угода про співпрацю (до 31.12.2015р.)
20.	Переддипломна виробнича	2 (3 тижні)	+	СП ЗАТ «Малинове» с. Телешівка, Рокитнянського району Київської обл.	угода про співпрацю (до 31.12.2012р.)
21.	Переддипломна виробнича	2 (3 тижні)	+	Тов «Галатея» с. Дрозди Білоцеркі- вського району Київської області	угоди про співпрацю (безстроково)

Відповідальність за організацію, якість і результати практики несуть бази практик в особі їх перших керівників разом з вищими навчальними закладами.

Магістри за спеціальністю 8.050107 - "Економіка підприємства" проходять практику, виконуючи посадові обов'язки будь-якої з зазначених посад: менеджера у сільському господарстві, керівника економічного підрозділу, економіста.

9. КВАЛІФІКАЦІЇ ВІДПОВІДНО ДО ДК ПРОФЕСІЙ

По закінченню навчання на ОКР "Магістр" напряму підготовки 0501 – "Економіка і підприємництво" спеціальності 8.050107 "Економіка підприємства" за магістерськими програмами виробничого спрямування студенти відповідно до державного класифікатора професій України отримують кваліфікації:

141 – менеджер (управитель) у сільському, мисливському, лісовому та рибному господарствах;

1231 – керівник фінансових, бухгалтерських, економічних, юридичних та адміністративних підрозділів;

2310.2 – викладач університету та вищих навчальних закладів;

2441.2 – економіст.

№ п/п	Назва дисциплін	Розподіл за семестрами			Години						Розподіл на курси і семестри	
		іспити	Заліки	Курсові роботи (проекти)	Загальний обсяг	Аудиторні заняття	З них			СРС	1 сем 16	2 сем 16
							Заняття з викладачем				Тиж.	Тиж.
							Лекції	лабораторні	Практичні (семінарські)		Години за тиждень	
1. Нормативні дисципліни магістерської підготовки												
1.	Фінансовий менеджмент	2			108	48	32		16	60	1	2
2.	Менеджмент персоналу	1			108	32	16		16	76	2	
3.	Міжнародний менеджмент	2			108	32	16		16	76		2
4.	Управління потенціалом підприємства	1		2	108	48	16		32	60	3	
5.	Економічна діагностика	1		1	108	64	32		32	44	4	
6.	Управління проектами	2			108	64	32		32	44		4
7.	Стратегічне управління підприємством	2			108	32	16		16	76		2
	Всього годин				756	320	160		160	436	10	10
2. Дисципліни за вибором навчального закладу												
1.	Ціни і ціноутворення		1		54	16			16	38	1	
3.	Електронна комерція		2		81	16		16		65		1
4.	Податки в АПК	2			81	16			16	65		1
5.	Контролінг	1			54	16			16	38	1	
6.	Кількісні методи (прикладні) наукових досліджень		2		81	32	16		16	49		2
9.	Вища освіта України і Болонський процес		1		36	16			16	20	1	
	Всього годин				387	112	16	16	80	275	3	4
3. Дисципліни за вибором студента												
1.	Іпотечне кредитування		1		54	16			16	38	1	
2.	Управління конкурентоспроможністю підприємства		1		81	48	16		32	33	3	
3.	Ділова іноземна мова		2		54	16			16	38		1
4.	Інноваційний менеджмент		1		54	16			16	38	1	
5.	Основи наукових досліджень в економіці		2		54	32	16		16	22		2
6.	Методика викладання у вищій школі		2		54	16	16			38		1
	Всього годин				351	144	48		96	207	5	4
	Всього годин				1494	576	224	16	336	918	18	18

№ п/п	Виробнича практика		
	Назва	Семестр	Тижд
1.	Стажування	1	3

Кількість годин навчальних занять	18	18
Кількість курсових робіт	1	1
Кількість екзаменів	4	5
Кількість заліків	5	5

Форма заключної атестації

Магістр: випускна магістерська робота

Зведені дані по бюджету часу (у тижнях)

Аудиторні	Екзем. сесія	Стажування	Держ. атест.	Кані- кули	Всього
32	6	3	3	2	46

Магістерська робота по тематиці випускаючої кафедри	10
---	----

Директор ННІ економіки та бізнесу
д.е.н., професор

_____ О.М.Варченко

Декан економічного факультету
к.е.н., доцент

_____ І.М. Паска

“ _____ ” _____ 2010 р.

3. ПЛАН НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Шифр навчальної дисципліни	Назва навчальної дисципліни	Семестровий контроль		Курсове проєктування	Обсяг навчального часу								Обсяг аудиторних годин в тиждень за семестрами		
		Екзамен	Залік		Загальний обсяг		Аудиторні				Самостійна робота		1	2	3
					годин	Кредитів ECTS	Всього	Лекції	Лабораторні	Практичні	Індивідуальні завдання	Підгот. до навч. занять	Тривалість семестру, тижнів		
													15	15	15
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1. Нормативні дисципліни магістерської підготовки															
1.01	Фінансовий менеджмент	2			108		48	32		16	30	30	1	2	
1.02	Менеджмент персоналу	1			108		32	16		16	38	38	2		
1.03	Міжнародний менеджмент	2			108		32	16		16	38	38		2	
1.04	Управління потенціалом підприємства	1		2	108		48	16		32	30	30	3		
1.05	Економічна діагностика	1		1	108		64	32		32	22	22	4		
1.06	Управління проєктами	2			108		64	32		32	22	22		4	
1.07	Стратегічне управління підприємством	2			108		32	16		16	38	38		2	
Всього за циклом		7	0	2	756		320	160	0	160	218	218	10	10	
2. Дисципліни за вибором навчального закладу															
2.01	Ціни і ціноутворення		1		54		16			16	19	19	1		
2.02	Електронна комерція		2		81		16		16		32	33		1	
2.03	Податки в АПК	2			81		16			16	33	32		1	
2.04	Контролінг	1			54		16			16	19	19	1		
2.05	Кількісні методи (прикладні) наукових досліджень		2		81		32	16		16	25	24		2	
2.06	Вища освіта України і Болонський процес		1		36		16			16	10	10	1		
Всього за циклом		2	4	0	387		112	16	16	80	138	137	3	4	

3. Дисципліни за вибором студента

3.01	Іпотечне кредитування		1		54		16			16	19	19	1		
3.02	Управління конкурентоспроможністю підприємства		1		81		48	16		32	16	17	3		
3.03	Ділова іноземна мова		2		54		16			16	19	19		1	
3.04	Інноваційний менеджмент		1		54		16			16	19	19	1		
3.05	Основи наукових досліджень в економіці		2		54		32	16		16	11	11		2	
3.06	Методика викладання у вищій школі		2		54		16	16			19	19		1	
Всього за циклом		0	6	0	351		144	48	0	96	103	104	5	4	
Всього за нормативними навчальними дисциплінами		7	0	2	756		320	160	0	160	218	218	10	10	
Всього за вибілковими навчальними дисциплінами		2	10	0	738		256	64	16	176	241	241	8	8	
Всього навчальних занять та самостійної роботи		9	10		1494		576	224	16	336	459	459	18	18	

Додаток Б

Ректору
Білоцерківського НАУ
проф. Даниленку А.С.

ЗАПИТ

Правління підприємства _____

просить направити до нас на роботу після закінчення навчального закладу студента
___ курсу ___ групи економічного факультету _____

(ППП студента)

на посаду _____

з посадовим окладом відповідно до штатного розпису _____

і надання житла (будинку, квартири чи на загальних підставах) _____

Підприємство зобов'язується укласти трудову угоду з випускником про надання
роботи і соціальних гарантій передбачених для молодих спеціалістів.

Директор підприємства

МП

Головний бухгалтер

дата